

Liber physiognomiae / [Michael Scot].

Contributors

Scot, Michael, approximately 1175–approximately 1234.

Publication/Creation

[Venice] : [anon. pr], [1490]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fv8w7tmd>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

4.a.8

12

9

8

409

371

mich. Scotto

Myth

Notes

I

Ven

90

1486

Scotus (Michael)

Tractatus de Scientia
physiognomiae seu de con-
solatione naturae.

[Venice]

[c 1490]

Cop 5329

BM. V, 591

34518

**Tractus de scientia phisonomie.
siue de consolatione nature.**

THE
OF THE
OF THE

Tractatus de scientia phisonomie sine de cōsolatōe
nature quem cōposuit michael scotus ad preces vñi
frederici imperatoris incipit feliciter.

A circa doctrinā phisonomie sine consolationē na-
ture in hominib⁹ et bestiis dicimus q̄ anime se-
quūtur corpus. et ipse anime secundū seipsas nō
sunt impassibiles a motibus corporis in quibus morātur
certo spacio vite temporalis in cuius ultimo separātur et
corpus manet. Hoc autē manifestū est valde de morib⁹ p
ebrietatem vini vel amoris. vel tristicie laboris et egritudi-
nis. Causa est quia corpus et aīa sunt vnus et eiusdem
complexionis vnde agunt et patiūtur. Sciendū q̄ inter ce-
tera aīalia non est turpius animal ad videndū sine ornatu
alterius q̄ homo cū est nudus neq; pauperi⁹. Nam bestie
terre nutriunt ipsū donec vivit. vt aues celi. ⁊c. Verbi grā
sol dat ei lucē. bos se torq̄. et ei laborat terrā ⁊ cōducit oīa
de loco ad locū. Quis dat ei lanam ⁊ terra linū. auis dat
sibi pennam et cetera. Sunt et enim multa animalia quib⁹
per similitudinē multi homines idest viri et mulieres appro-
priantur propter bestiales mores quos habent et trahere
vidētur extra vñtationē humane nature se applicātes mo-
ribus bestiarū non tamen dicimus q̄ ipsi homines sint ip̄a
animalia sed in tantum appellamus eos bestiales in quan-
tum videntur errare ab vñtatione humana sapiētiā. Et
sic sepe dicuntur ⁊ proprie appellantur ab his hominibus
qui habent odio bestiales mores. Et in hoc exemplo. Vis-
dere hunc leonem. hunc porcum. hunc asinum. et hunc cā-
nem. hunc vulpem. hunc lupum. hunc imperatorem. hunc
abbatem. hunc rusticum. hunc monachum. hunc sanctū.
hūc angelum et cetera. Item audiat is illum leonem id est
quia rugit et clamat fortiter sicut leo et ita de ceteris simi-
litudinibus. Mores enī hominū nō sunt nisi passionēs cō-

positi corporis et anime et tales non cōueniunt alicui sēper
nisi quantū discōueniūt abusu gentiū in loco regionis co
habitancium. Sunt autē multa signa phisonomie que pe
nitius sūt cōmunia tam in aīalibus q̄ in homib⁹. Et timor
formido/audacia/panor/tristitia/amor/odium/sanitas/
egritudo. Tamē sciendū est q̄ phisonomatio nō sic est rec
ta in bestiis sicut in homibus quorū iudiciū est solo visu
sapientis in mēbris parissimilibus. Et verum est q̄ per au
ditū et tractū habetur certa cognitio hominis. Non viden
do virū cōuenienter habemus iudiciū de illo et sic de mu
liere. Verbi gratia nasus grossus et longus significat pre
puciū magnū ⁊ econuerso. Super hoc quidā dixit ⁊ bene
Ad formā nasi cognoscit testa baiardi. In muliere pes est
signū vulue q̄ si fuerit ei pes longus et strictus ac macer
significat vuluā longā strictā et macrā ⁊ econuerso. Item
mensura mediū pedis nudi est mensura totius longitudinis
vnicuiq̄. Unde vers⁹. Ad formā pedis cognoscit vas mu
lieris. De subtilitate pellis et virga et vulua cognoscitur
per condicionē labioꝝ oris in vnoquoq̄ quia grossa labia
oris significāt grossam pellem et subtilia subtile. Nares na
si significāt testiculos hoīs quia grosse et late significāt la
tos ⁊ grossos testiculos. subtiles ⁊ stricte paruos. Cogno
scitur etiā omīs inuenis de virginitate et corruptione per
diuersa signa et vterq̄ ad pirulā nasi quia manente virgi
nitate carilago pirule nasi sentitur in diuisibilis. sed si est
violata sentitur partibilis. In masculo virga erecta disco
peritur et econuerso et in muliere os vulue insinuat. Itē
dicimus q̄ signa cōmunia pro scientia non reputātur vt
visus oculorum. Causa est quia gentes bene sciunt q̄ p
oculos est visus ⁊ per aures auditus. Unde si quis dicer
ret talis videt quia habet visum iam derideretur et ita de
sene per signa publica senectutis. Anes ad pēnam cogno
scunt ⁊ equi ad dentes capre ad oculos. Unde si dicat
leo est fortis bestia porcus est immundus serpens audax

gatta timida et cetera: predicta et similia si vice aliqua ob-
cerentur ab aliquo pro scientia non reputarentur eo qd ta-
lia signa sunt communia et omnibus nota. unde in his nemo
dubitatur ut visu vel quocumque auditu. Item dicimus qd nullus homo
vidit unquam hominem naturaliter vel veraciter ex toto similem
esse bestie licet dicatur de sociis. sed assimilati operatione
nature in aliquibus ut in monstruosis ego non contradico
immo possibile est per artem et per naturam. ut fuit ypocenta-
urus et minocentaurus. Unde nemo potest physiognomi-
zare per signa communia siue sint homines siue bestiarum sed
per propria signa tantum que licet omnes homines possent
habere tamen non ea habent in se. Quis enim dubitat de
signis communibus et quis ea non novit? Etenim omni homo
sapienti non convenit qd coram aliquo dicat signa de com-
munibus. Et videns hominem forte experientia dicat ille
est fortis et cetera. Oportet ergo nos determinare sapienter
omnia et singula que proprie dant scientiam physiognomi-
zandi ut ex hac scientia quisque scientiam eam ut dicimus apte
in sequentibus valeat inter gentes omnes reverentiam et
honorem fame cum proficuo adipisci. Signa enim illorum
que dant physiognomiam in hominibus sunt ea que sunt in eis
ex moribus corporis scilicet ex figura anime substance ex qua
libet membris etiam ex colore in eis existente levitate et
gravitate in essu / flatu / voce / et cetera. Sciendum igitur qd
membris corporis hominis ad que proprie pertinet scientia
physiognomie aliud est simplex ut lingua / epar / et cor. aliud
vero compositum ut pes et manus. Quomodo autem hec omnia
sint et habeant in unoquoque hominum cui tradimus preno-
tam scientiam et non alteri animali per ordine capitulorum sub
suis rubricis velut nobis videbitur sicut et quibusdam alijs
visum fuerit sufficienter dicemus. Sed antequam perveniamus ad
totam intentionem sermonis nostri prelatina dicimus qd val-
de cavendum est omni tempore ab obuiatione et societate ho-
minis infortunati per opus nature superioris ut ab omni homine

cui sit diminutū ali quod membrū vt oculus. &c. Causa est
quia quilibet talis est factus infelix et ex sua infelicitate ob
stat felici in multis nocumētū cuius est occultum hominī
ignaro cum ipse non possit perpēdere de hoc nisi per vias
huius doctrine vel per experimentū suū mali. Nam omnis
homo se potest melius custodire a suo publico inimico iā
facta offēsa: q̄ ab homine infortunato. Causa est quia no
cumentū infortunati est occultū. inimici vero publicū. Et est
sciendū q̄ non est creatura tā bone cōplexionis que si mē
bro diminuat q̄ non mutet statū suū aut in pelus solito
vel multo in melius quod raro contingit si diu viuat. Tū
dictum est. Cauete vobis a signatis. Et alibi de homine
signato in aliquo non confides.

Signa complexionis ratione coloris in pelle

Color albus in facie vel fuscus id est intermixt⁹ qua
si ex albedine et glaucescētia siue color gipsēus et plu
bens naturaliter significat frigidā cōplexionē. Color rube
us et rufus in facie. cōpositus ex albedine cū multis lentī
ginibus significat calidā cōplexionē. Color alb⁹ in facie
cum subtilitate mollis morbide ac intermixt⁹ rubicūditate
significat temperatā cōplexionē. Color brunus in facie
significat bonā cōplexionē. Color linsidus in pelle et etiā
in vnguibus significat malā et infirmā cōplexionem.

Signa cōplexionis ratione coloris in pelle et q̄tutatis in carne

Color in pelle albus et in carne succū habens aliq̄
vel multū rubei coloris in locis congruis significat
colore rubee dominiū. Corpus in carne grassū et in pelle
album. et cōuenienter coloratū significat dominiū sanguis.
Corpus in colore brunū et in carne grassū cū aliq̄tulo co
lore rubee significat dominiū sanguis cū melancolia. Cor
pus gracile siue macilētū significat dominiū colere rubee
Corpus mediocre scilicet inter grassū et macrū et inter al
bum et brunū dominiū sanguinis cū fleumate et aliq̄tulo
melancolie. Corpus quod tactu sentitur multū calidū si

gnificat calidā complexionē. Corpus quod tactu sentitur plus frigidū q̄ calidū significat frigidā complexionē. Corp⁹ quod tactu sentitur molle significat cōplexionē humidam. Corpus quod sepe sudat et ex facili. significat bonā complexionē. Corpus quod raro sudat. significat frigidam cōplexionem. Corpus subtile et lene in incessu bonā significat complexionē. Corpus graue ac pigrū in incessu significat malam complexionem.

Signa corporis calide complexionis.

Corp⁹ naturaliter calida cito crescūt et bene. Et patet in infantibus ac impinguantur vel desiccant. Vene sibi apparent per loca. banelitus est eis manifestus vox firma fortis et grossa. In coitu sunt fortia. et eius sepe appetitiua. bene comedunt digerunt et egestāt. bene abundant capillis et pilis per loca que partim sunt crispī et grossi. Quod contingit a multo calore cordis. vt patet in leone et gallo et cetera.

Signa corporis frigide complexionis.

Corp⁹ naturaliter frigida tarde crescunt tarde impinguant. Vene apparēt eis manifeste et magne. banelitus eius paruus vel quasi absconsus vox debilis. ī auditu subtilis vel acuta. In coitu sunt debilia. et raro ei⁹ appetitiua parū comedūt et male digerūt et egestāt. in pelle sunt alba siue roseo colore. capilli eorū sunt extensi et lōgī siue sint nigri siue albi et subtiles. facile timent et expauescunt et ad laborādum debilia.

Signa corporis humide complexionis.

Corp⁹ naturaliter humida in carne sūt mollia et leuia. Iuncture sūt occulte ac pauce fortitudinis. Vni parū possunt durare laborādo. Timida sūt et parida quasi ex oīa male dormiūt. sepe mouent ad luxuriā nuda sūt a pilis. eis sepe oculi lacrimātur pili et capilli eorum sunt extensi et subtiles et boni ingenij ad discendum.

Signa corporis sicce complexionis

Corpora naturaliter siccā in tactu sentiuntur aspera
in carne sūt macra in labore fortia et durabilia. Li
benter bibunt et conuenienter comedunt. iuncture mēbro
rum sibi sunt manifeste capilli et pilli sunt grossi et crispi
et asperi. Corpora temperata et sūma bene comedunt et
bibunt iuxta cōuenientiam sui digerunt et disponunt res
ei sapiunt bone/ famescunt in horis conuenientibus/ gau
dent cum gaudētibus. bene dormiunt suos somnos/ seile
nia sentiunt et vadunt leuiter. cito sudant. raro vel nunq̃
sternutant. mediocriter impinguantur/ in facie sunt colora
ta/ in tactu sunt calida/ quinq̃ sensus vigent in eis iuxta
conuenientiam etatis corporis et bore.

Signa corporis distemperati et male sani

Corpora distemperata et male sana in omni sūt dis
similia corporibus temperatis et bene sanis. vnde ma
le comedunt bibere non curant/ male digerunt et disponūt
res ei bone non sapiunt in horis cōuenientibus famescūt.
non se plene tribunt gaudētibus immo quasi tristantur
quia manent tristes. male dormiunt suos somnos/ graniā
se sentiunt/ et grauiter vadunt/ raro sudant vel non sudāt
sepe hesitant/ vel sternutant brachia extendūt/ in facie sūt
palida vel nimis colorata. quandoq̃ sensus male vigent.
non possunt diu sufferre laborem cito rerum obliuiscūtur/
multum sputant. in naribus eis abundant superfluitates.
quasi ad omia sunt pigra. carnes conflāt. vt nasus facies
et quandoq̃ pedes et manus. oculi lacrimantur.

Signa complexionis cerebri

Peruum caput naturaliter habet parua cerebrum et
multitudo capillorum est maxima defensio capitis.
Unde de complexionis cerebri ita dicim⁹ si cerebrū fuerit
calide complexionis homo habens ipsum in tactu sentit
multum calidus capillis multum abundat et bi multū sūt
grossi oculi eius longe vident et videndo discernūt puigil
in sensu. cerebri augmento color capillorū diu durat. raro

abundat supfluitatibus in naso. vlx ei oculi lacrimantur et
est homo magne vigilationis. cupid⁹ quasi omnia pulcroz
et corde tendit ad nobilia. Si cerebrū fuerit humide cōple
xionis homo ipm habēs in tactu sentitur mollis. lasciuus
capillis abundat subtilibus et cito in colore transmutatur
est enim luxuriosus sepe sibi lacrimant oculi et forte aliter
infirmatur. vt sanguine etc. Breuiter vliuit. in nasu ei abū
dat multa supfluitas. vox ei sonat aliq̃tulum impedita ca
put sepe dolet. in psona est debilis. et facili est panidus.
Teneris est ingenij pius et condolēs alterius. et plus sim
plex q̃ sapiens et vani propositi. Si cerebrum fuerit frigi
de complexionis homo ipm habens. est sepe piger tardi in
tellectus. dure capacitatis. grossi ingenij. eius capilli sūt
lenes et extensi. tarde crescūt et in colore sūt albi vel quasi
blundi. eius oculi raro mouentur et breuiter vidēt. magn⁹
est vigilator de nocte. stabilis propositi et in labore tenax.
et cum ratione. in tactu sentitur frigidus et mollis. subtilis
ingenij est et aliq̃tulum durus. ad adiscendū sagax. etc.
Si cerebrum fuerit calide cōplexionis homo ipm habens
capilli eius tarde et tempestiue crescūt vnde in longū nō
cito crescunt sed breues morantur et rari sūt in cute ac gros
si in substantia et plus ericij q̃ extensi cito in caniciē cōuer
tuntur. cadunt de capite vt frondes de arboribus. oculi lō
ge vident et homo est tēperat i incessus et motus. In naso
non multū habūdat supfluitas nisi sit erigēdi causa. caput
sibi sepe dolet homo est duri ingenij. vanus et male capaci
tatis. Si cerebrū fuerit calide et sicce cōplexionis capilli
nascunt flauī fortes et crudi vel nigri vel crispī homo est
multum luxuriosus. et ideo cito canescit parum dormit in
nocte. est magni ingenij repentini intellect⁹ et apphēsionis
leuis et in eundo et saliendo. videt procul. et est vanus in
agendis ac raro ei superfluitas est in naso. Si cerebrum
fuerit humide cōplexionis homo libenter dormit q̃uis ma
le dormiat agēs est factis. sepe aggrauatur passionibus

rennatis et principaliter in capite et in oculis. frequenter
ei abundat supfluitas in naso parū comedit et bibit.

Signa complexionis cordis

Cordis cōplexio si fuerit calida pulsus est velox. pec-
tus aliq̃ntulū est pilosū ultra etatē adoleſcētis in car-
ne est calidus. boni est appetitus. in factis audax in verbis
asper in dando tenax. obstinatus supbus iracundus. ⁊ sepe
luxuriosus. Si cor fuerit cōplexionis frigide. pulsus est ei
tardus pectus nudū capillis. tactus carnis frigidus. durū
appetitus debilis fortitudinis. hanelitus artus. vox subti-
lis et debilis quasi piger in factis. in verbis non bene pla-
cidus leniter pauidus parum comedit ⁊ raro bibit. et raro
luxuriat nisi p accidēs. Si cor fuerit humide cōplexionis
bono abundat capillis multis qui sunt longi cito et extēsi
in colore albi vel blundi carnis mollis ⁊ in colore caro est
alba vel fusca. et aliq̃ntulum est pinguis. multū est timid⁹
pauidus. hebes et debilis in laborādo. Si cor fuerit sicce
complexionis pulsus est ei durus. corpus totū musculosū
in carne macrū. vene sunt manifeste. pili sūt grossi et curti
per loca pellis aliq̃ntulum dura et grossa et aspera. Si cor
fuerit calide et sicce complexionis pulsus est durus ⁊ vox
fortis aliq̃ntulū pilosū pilis totis. et hanelitus magnus ta-
ctus in carne calidus. cito mouetur ad iram. iracund⁹ ma-
net et obstinatus. Si cor fuerit frigide et humide cōplexi-
onis pulsus est tardus et debilis pectus nudū a pilis ha-
nelitus tardus et puus. tactus carne mollis. frigidus. nō
facile irascitur et cito iram remittit.

Signa complexionis epatis.

Epatis complexio si fuerit calida cognoscit ex ampli-
tudine venarū et ex siccitate vocis. unde homo hoc
habens naturaliter est fortis in facie coloratus. vrina ei⁹
est tincta multū et egestio. calidi cibi nocent ei quia ipsum
rescalidant et etiā abundat humor colericus et multi pt̃-
lorū sub ypocundijs. Si epar fuerit frigide cōplexionis ve-

ne arte apparent multo flemmate abundat ut sputo et mu-
cilagine in naso. vrina est alba vel quasi congestio. idē sepe a-
bundat ventositate et multum sibi deficit pili in ypocun-
drijs. Si epar fuerit humide cōplexionis eius sanguis est
turpidus corpus totū est pingue venter fit facile cōfatns.
caro sentit mollis pelis in facie est pallida. Si epar fuerit
icce cōplexionis paucō absidat sanguine totū corpus mā-
net macrū venter gracilie et in facie est paucus color.

Signum complexionis pulmonis

Pulmonis cōplexio si fuerit calida vox est grossa ha-
nelitus magnus pectus album et grossū. Si pulmo
fuerit frigide complexionis vox est subtilis hanelitus par-
uus pectus strictum et subtile. Si pulmo fuerit sicce com-
plexionis vox est clara. os sepe siccū pauca salina. Si pul-
mo fuerit humide complexionis vox est clara os plenū sa-
lina et raro bibit.

Signum complexionis stomaci.

Stomaci cōplexio si fuerit calida digestio est fortis
appetitus magnus sepe famescit et sitit. frequenter
ei dolet caput et oculi patiuntur. cito irascitur et cito reuer-
titur ab ira. Si stomachus fuerit frigide complexionis di-
gestio est debilis appetitus est parvus. raro patitur famē
et sitim caput manet sanum et oculi diu stant sani. Si sto-
macus fuerit humide cōplexionis raro patitur sitim in ore
eius abundat sputum. in naso multa superfluitas. cito etie-
am sibi venit nausea vomitus scotomia et vertigo. Si sto-
macus fuerit sicce complexionis in ore sitis abundat. lin-
gua aspera noxa sicca et cum pruritu vel debili exitu gilla
aspera et cibi asperitate ingluturatur.

Signum complexionis testiculorum.

Testiculorum complexio si fuerit calida partes ppin-
que vestiunt multis pilis nigris et cricis virga vir-
tuose erigitur sparma exit in substantia multum grossa et

viscosa et cito exit cum fricatione coitus etiam cōplemen-
tum etatis contingit grande desiderium coitus. super virgā
vene manifeste apparent. vrine eorum sunt fortes et pellis
grossa. Si testiculi fuerint frigide cōplexionis partes. vis-
cine sibi sunt multū nude a pilis et illi qui ibi sunt extensi
sunt. virga raro erigitur et debile sparma exit liquidum et
tarde. vene ipsarū sunt conuenienter oculte. nerui debiles
pellis subtilis et mollis. Si testiculi fuerint humide com-
plexionis multo sparmate abundant et scitū coitū. tamē est
aquinū et albū quasi lac et non bene vtile ad concipiendū
tardant multū semen emittere pellis multū nuda a pilis et
subtilis. Si testiculi fuerint sicce cōplexionis sparma in eis
generat paucū tamen illud est spissū et viscosū et vtile ad
concupiscendū virga debilitate extendit pili eorum sunt breues
erecti et grossi ac asperi pellis vero magis grossa q̄ subtilis
Si testiculi fuerint calide et humide cōplexionis virga po-
tenter erigit et erecta manet viriliter sepe cessam monetur
ad luxuriam et multum semen amittit. quandoq; non po-
test erire coitū complere.

De noticia partium in omnibus animalibus.

Omibus alijs membris corporis est naturaliter
calidius et ex coloratione ipsius totum corpus ani-
malis vniificatur et tenet calorem in ceteris partibus suis
et ipsū recipit in superiori infusione in quo corpus manet
sic compactū. Unde a calore cordis ceterae partes corporis
calefiunt. Et sic possumus dicere q̄ cor est fons illius ca-
loris et origo postea est epar et post illud sunt ceterae pres-
carnis et pulpe. Cerebrū est omnibus partibus corporis frī-
gidius et humidius ad contrariū caloris cordis. Vñ ipsū
reperat. Adeps naturaliter est frigidus et sicca quadā hu-
miditate coagulata Os naturaliter ē frigidū et siccū. Ide-
dula est naturaliter calida et humida. omnis cartilago. omnis
vena et neruus panculus et vētriculus est frigide et sicce
nature tamē est minus ore. Cutis est reperata et pprie illa

que est in nodis manuum. Membrum quoque complexio multum diversificatur quoniam illi nervi qui progrediuntur a cerebro humidiores sunt quam qui a nauta nascuntur cum in sua completionem vicinam completioni cutis que dicitur temperata. Gladule sunt frigide et humide complexionis et omnia membra que generant lac ut mammae sparma ut testiculi. et salina ut pulmo. Caro multum diversificatur eo quod secundum complexionem membri est calidior et minus calida. tamen omnes carnes recentes absque sale sunt calide et humide salite vero calide et sicce. tamen diversificantur in hoc secundum locum partis animalis et quantitatem salis. Caro mediocris id est inter macram et grassam temperata est in omni qualitate. Unde secundum veritatem caro bene macra impiguit et grassa macrescit. Caro porci castrati edi annivnius agni vituli pulloz galline caponis etc. bona est et laudabilis eo quod facile digeritur et generat bonum sanguinem. Caro volatilium fortior est ad digerendum quam gradientium et quidquid ex eis est melius sunt lacerti lingua pes os et epar. Omne fixum et assatum calidum est et siccum. Unde durum est ad digerendum et per sonam reddit macram. Oleum est calidum et humidum. Qua sorbilia bona sunt et sana. et ex eis melius est vitellum albumine. Caseus malus est in cibo tam dulcis quam salis tamen. utilior est dulcis. et propter cibum ceterorum quem retro facit digerere. Butirum bonum est et sanum. lac plerumque est malum quam bonum et in estate melius. Omne membrum animalis quanto plerumque est nervosum tanto plerumque est frigidioris nature ut pes etc.

Signa repletionis malorum humorum.

Repletio malorum humorum que solet infirmitas generari ostendit per hec signa. nimia rubedo in facie. paliditas in pelle et in unguibus. frequens extensio brachiorum. plurima ossitatio spissa sternutatio. pravis dormitatio. plenitudo venarum. exitus sanguinis de naso. ex facili et sepe. gravitas capitis. dolor frontis tinnitus aurium lacrimatio oculorum pruritus in eis. timor de plano. inertia corporis ad laborandum.

tribulentia soliti sensus. magnitudo puls⁹ dissolutio vētris
vrina turbida non voluntarius appetit⁹ comedendi et de
bilitas in tota persona.

Signa nimij sanguinis.

Am sanguis nimis abundat accidit pruritus quasi
vbiq; carnis et principaliter in brachijs in facie abfi
dāt rubendo. continue dulcedo oris sētitur ad saporē pre
ter solitum fiunt vesicule in ore et in labijs. quidam ardor
res sentiuntur in pectore quos carbunculos appellamus
quibus persona perdit comedere et suos sōnos. vrina mul
tum rubea et aliq̃stulum spissa corpus pinguescit res sap
unt bone in esu. vnde bene appetit digerit et deponit.

Signa nimie colere.

Quam colera nimis abundat accidit in facie color ci
trinus. amaritudo ī ore. asperitas in gula. sitis mul
ta. pauca salina. lingua sicca et aspera. sepe dolet caput. os
siccum debilis appetitus. et omni die tardus. vomitus ci
trinus vel viridis cū multa amaritudine egestio exit sicca
dura et pauca. quasi adusta et fetulenta multū cum multo
pruritu et labore vrina tenuis et citrina et ignea et clara.
vigilatio multa. dormitatio pauca. siue p̃cursus somnus. ca
ro macra et cor instabile de vnoquoq;.

Signa nimij flenmaris.

Am flegma nimis abundat in ore accidit nimia mul
tutudo salive id est spurns multus qui si fuerit alb⁹
fluidus est bonus et si viscosus est malus. paucitas sitis.
os madidum. gula mollis et lingua raro bibit vel nunq̃. nī
si in prandio vel in cena. vrina exit alba in cundo piger in
laborando debilis. superfluitas abundat in naso. oculi fiūt
granes et sōnolenti somnus fit longus caro vndiq; sentit
mollis et lascina. appetitus debilis paucus acerbus dige
stio tarda in facie color alb⁹ sine roseo colore egestio mol
lis et pauce fedtatis. in adiscendo est velocis capacitatis

oculi sepe lacrimantur et proprie circa mane . pili cito cres-
cunt et ungues.

Signa nimie melancolie .

Am melancolia nimis regnat accidit ardor stomas-
ci . multitudo appetitus carnis color . fuscus in facie
sanguis est niger et spissus urina nigra ⁊ aliquantulum ruffa
trahens ad viriditatem vel ad paliditatem . corpus in tactu
sentitur frigidum hebes est in labore . pedes frigidi sunt
multum . cor suspiciosum . persona ex cogitatu truitis facile
irrosa . tenax amans stare in solitudine pauci cibi et potus .

Finit.

1567

792

~~X Sambreque~~

~~Samuel~~

~~Samuel~~

~~Samuel~~

que pome de la main

lune Samuel

Ans 28 II 908

